

Publieksreacties

Over Fobbit

Volgens Patty (52) en Ginette (58) uit Oostende stond daar een frisse kerel op het podium. 'Hij was verdomd sterk, hoewel soms een tikkeltje traag. Maar vooral die belichting, die was intens.'

'Jeroen Van Der Ven moet soms wat op zijn tempo letten. En oordopjes waren geen overbodige luxe geweest. Maar zo'n knallende kracht op het podium en een cola achteraf maakt alles meer dan goed,' dixit Bert uit Plassendale (24).

Volgens Tine Wyns (47) uit Oostende, door haar vrienden ook wel betiteld als de vrouw die zegt wat mensen denken, hadden we hier te maken met een 'straffe opbouw en een emotionele schok die blijft nazinderen. Het geluid van de meeuwen op de achtergrond zorgde voor een perfect sublieme toets. Zoals de meeste stukken hier.' We zijn er nog niet helemaal uit of ze daarmee bedoelde dat de meeste stukken hier met meeuwengeluiden gepaard gaan of dat ze een sublieme toets hebben.

Over Gie en ik

'Dat is precies Arno op die foto's!' Een opmerkelijke Heidi (47) uit Hasselt.

'Het is toch een knappe jongen die Arno. Maar schone mensen worden ook lelijk,' volgens diezelfde Heidi.

Over Actie Teddy

Pauline (21) uit Antwerpen liet weten: 'We kunnen ons nu wel voorstellen hoe het er in Amerika aan toegaat.'

Jonas (24) uit Gent was niet zo gegrepen door de voorstelling. 'Nodeloos drammerig. Wel schone meiskes.'

Ruddy (57) uit Zwevezele noemt zich daarentegen een grote fan. 'Die sticker komt op mijn voorruit. Actie Teddy!'

Machteld (26) had het dan weer over 'een eigentijdse bewustmaking van de maatschappij'. Alstublieft!

(Simon Vandewalle)

TAZetteklap

Eva van de productie laat ons weten dat ze volgens haar horoscoop een seksbom is in de maanden juli en augustus. Oostendse vrouwen, hou uw vaders, zonen en echtgenoten binnen.

Meest gehoorde quote op het festival: 'Ow shit. Waar zijn mijn sleutels?'

De eerste gewonde is gevallen op TAZ. **Tony** van de bar kreeg een ijzeren staaf recht in het aangezicht. Gelukkig vlak boven het oog, of het waren hier helemaal de Gentse Feesten geweest. Er kwamen bloed en draadjes aan te pas, maar gelukkig voor Tony vinden vrouwen mannen met littekens lekker stoer. Of lekker en stoer.

Theater aan Zee heeft dit jaar ook zijn eigen mascotte. Je kunt **Hobbes de hamster** dagelijks bewonderen in zijn kooi in het onthaal. Hij laat ons meteen weten dat het hem niets zint dat de camera waarmee de foto's van de medewerkers worden getrokken 180° kan draaien, maar zijn kooi niet.

Volgens enkele vrouwelijke medewerksters lijkt **Karel D** van de TAZette een beetje op Frederik Sioen. Dixit Karel: 'Ik ben al blij dat het Frederik Sioen is. Er heeft ooit iemand tegen me gezegd dat ik een lelijke kleine versie van Jamie Lidell ben.'

Gespot op het festival: de grote internationale ster **Jane Birkin**. Oostendse vrouwen, hou uw vaders, zonen en echtgenoten binnen.

TAZeterazzi

Foto: Sieber Marly

Foto: Sieber Marly

Telex

TAZ-theaterlaureaat Lucas De Man en het Collectief Stichting Nieuwe Helden komen hun lopende project **Roll it with Box** tonen. Van do 30/7 t.e.m. do 6/8 op het Zeeheldenplein. De installatie kan je doorlopend zien van 10u tot en met 18u30. Performances om 10u, 11u30, 14u, 16u en 18u. Inkom: 5 euro.

Vanavond onverwachte (en grandioze) muzikale gast in de tent op Café Koer: **The Sedan Vault** speelt voor Oostendse legenden Mystère, om 21u.

The one and only **Jean-Marie Aerts (JMX)** speelt vanavond een try-out in Club Terminus, om 20u. U mag daar allen heen.

De bandjes (4 euro) voor **Arno's Stoemp** op zaterdag zijn uitverkocht. Zondag zijn er wel nog veel plaatsen beschikbaar.

Vanaf vandaag zijn de expo's **Gie en ik** (Koninklijke Gaanderijen), **Achertooglid** (Nieuwe Gaanderijen) en **Arno... The rest is...** (Cruise-Terminal) te bezichtigen voor publiek.

TAZETTE

i.s.m. CUTTING EDGE

DO 30/07 #01

Editoriaal

Aangespoeld

En daar sta je dan, op het perron van Oostende. Gestrand aan zee, loodzware tassen en dikke zweetparels op de rug. Weg van de vertrouwde dagdagelijkse actieradius, als jong konijn tussen al dat veterane TAZ-geweld. Je vraagt je af of ze lief voor je zullen zijn. Of het de moeite waard was om er uitstapje naar het zuiden voor af te laten. Of je niet überhaupt beter op de warme schoot van grootmoeder was blijven zitten.

Ik moet ervan af: ik was nooit eerder op Theater Aan Zee. In Oostende, dat wel. In een fase uit mijn leven waarin ik nog hoopte het tot brandweerman te schoppen, of in afwachting van een goede job in de vastgoedsector naarstig zelf mijn kasteeltjes bouwde.

Maar op het festival zelf? Neen. En zo geldt alles wat vandaag mijn pad kruiste als een eerste impressie. De eerste schuchtere, aftastende contacten ('Arno, zegt u? En wat komt ú hier precies doen?'), de eerste stukjes voor de krant van dit gebeuren, de eerste ochtendlijke koffie om de slaap te verdrijven.

Mocht iemand mij op de man af vragen wat mij het meest opvalt, dan is het wel dat het er allemaal zo *ready to go* uitziet. Afgaande op de weerkaarten, lijkt de zon Oostende zijn pleziertje te gunnen. De artiesten staan op scherp, de grote tent op Café Koer palmt zo wat het hele stationsplein in, de laatste pot verf is vakkundig uitgesmeerd op de houten bekleding van de bar.

Alleen was een hoofdkussen wel leuk geweest, daar op mijn kamer-tje van de peda. Die stijve nek van deze morgen hoefde niet. Maar te veel luxe verlamt de geest, dat wist Socrates al. En net die geest zal ik de komende week zo hard nodig hebben. Net als u, overigens.

(Karel Deknudt)

Foto: Johan Van Eycken

Quote van de dag

Serge Feys over het feit dat hij en Arno de enigen zijn die nog overblijven van TC Matic: 'Omdat wij zot genoeg zijn, zeker? Enfin, het helpt in elk geval'

Check www.theateraanzee.be en www.cuttingedge.be voor de artikels, foto's en video's van de TAZette.

Theaterlaureaten

Fobbit kijkt onder de camouflagehelm

Op zoek naar de mens in de militair

Oh la la la! De eerste TAZette is nog maar pas een feit, en wij hebben al een parel achter de kiezen. De prijsbeesten van de vorige TAZ-editie keren terug met nieuw werk, en dit jaar heeft laureaat Jeroen Van der Ven – die van de mooie monoloog *Leuchter* – zijn kameraad Thomas Bellinck meegenomen als regiecoach. De fascinerende vrucht van hun samenwerking heet *Fobbit*: een donkere monoloog die de Victoriazaal herschept tot een strijdperk van menselijke emoties.

Fobbit (een samentrekking van *FOB-forward operating base* + Tolkiens *hobbit*) betekent zoveel als 'mietje': in Amerikaanse strijdmiddens is het een denigrerende term voor het grondpersoneel, dat de militaire basis nauwelijks verlaat. Van der Ven kruipt spectaculair zwetend en briesend in de huid van een explosieve militair die zijn frustratie over zijn missie op het publiek loslaat.

Net zoals bij het verhaal van de holocaustontkenner Leuchter steken de wortels van *Fobbit* diep in de realiteit. Vanwaar die interesse voor non-fictie?

Jeroen Van der Ven: 'Wat me interesseert is die kleine mens die in een gigantische wereld leeft en daarin keuzes moet maken. Waarom maakt iemand een bepaalde keuze, en wat doet die keuze met hem? Concrete aanleiding voor *Fobbit* was een cafégesprek met Thomas over een militair die ik persoonlijk ken. Waarom kiest iemand ervoor een wapen te dragen, het leger in te gaan? Die gasten zijn even oud als ik en doen dat vrijwillig. Waarom, in godsnaam?'

Thomas Bellinck: 'We hebben veel onderzoek gedaan. We hebben militairen geïnterviewd, van de lucht- en van de landmacht, en een cameraman die voortdurend in conflictgebieden zit. Hun concrete input heeft ons heel veel materiaal opgeleverd. Die mensen leggen namelijk niets uit: ze vertellen gewoon, waardoor je ondergedompeld wordt in een stortvloed van gevechtstermen en militair jargon.'

De RPG's en ISAFs vliegen ons inderdaad om de oren.

Bellinck: 'Ja, ons uitgangspunt was: als er militairen komen kijken, mogen die geen onnauwkeurigheden ontdekken. We waren eerst zelfs van plan om in kazernes te gaan spelen.'

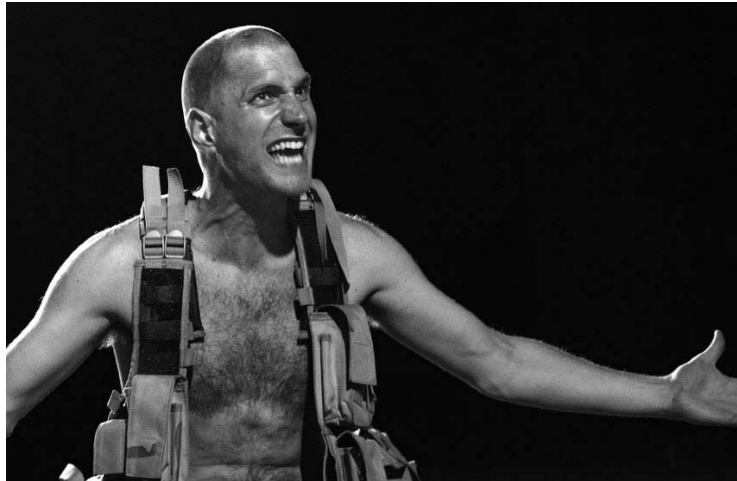
De protagonist uit *Fobbit* toont verschillende gezichten: dat van schietgrage cowboy én dat van liefhebbende vader.

Van der Ven: 'We hebben geprobeerd om de complexiteit van zijn gevoelens bloot te leggen, aangezien de realiteit ook niet zwart-wit is. De Amerikanen die nu in Afghanistan zitten zijn mensen uit de laagste bevolgingsklasse, gasten die vaak niet aan een job geraken. De overheid betaalt hun opleiding, en dan worden ze op missie gestuurd. Wie zijn wij om hen in die situatie verwijten te maken?'

Bellinck: 'Als je je laat leiden door je progressief denken kom je uit bij een links-intellectueel anti-oorlogspamflet vol naïeve clichés. Wij wilden geen moreel standpunt innemen tegenover dat personage, we zijn op zoek gegaan naar de mens in de militair.'

Foto: Kristien Verhoeyen

(Evelyne Coussens)

Centrale Gast Muziek

Arno maakt zich op voor tien dagen Theater aan Zee

'Als ik een madammeke was geweest, ik zou Jan (Goossens) binnendraaien'

Ze zijn zo schoon, meneer. De ene spert zijn grootste pretoogjes open, alsof hij net een snood plannetje met de fotograaf heeft bedacht, de andere neemt een pose aan die het midden houdt tussen een zekere schroom en een onvervalste macholook. Arno en Jan, Jan en Arno. Tien dagen lang in de culturele echt van TAZ 2009 verbonden. Dat beide heren hier ooit de plak zouden zwaaien: het stond in de sterren geschreven. Voor Goossens, als gezaghebbende stem uit het veld, maar zeker ook voor Arno. Hier was het dat hij de eerste moedermelk proefde, hier was het ook dat hij uitgebreid met het leven kennismaatte. De band met deze stad sluimert nog steeds in hem. De eerste heimat laat zich niet makkelijk vergeten.

Waarom lijkt het Oostende van nu nog op dat uit jouw kindertijd?

'Alles verandert. De wereld verandert. Ik was vroeger zelf een schoon meisje. Kan je nagaan. Maar wat is blijven hangen, is de geur. Die herken ik zodra ik in Oostende arriveer. Nu is alles hier helemaal volgepropt met architecturale wantoestanden, spuuglelijke blokken en gebouwen. Maar vroeger was dit stukje zee één van de belangrijkste centra van Europa. Al spreek ik dan wel over de tijd van rond de vorige eeuwwisseling, toen ik nog in de kuiten van mijn grootvader zat. Het casino had wereldfaam, theatergroepen van over de plas hielden hier hun avant-premières. Ensor was een Oostendenaar, Marx kwam hier zijn Manifest schrijven...'

En nu is er Theater Aan Zee, waarvan je samen met Jan Goossens curator bent. Hoe verliep die samenwerking?

'Ik ken Jan al lang, heel lang. We hebben ons samen achter 0110 van Tom Barman geschaard en het programma van Brussel ineengebokst. En Belgavox is ook zo'n beetje ons ding, eigenlijk. Tijdens de voorbereidingen voor TAZ hebben we elkaar perfect opgevangen. Strikt gezien stak ik de muziekprogrammering in elkaar, en stond Jan in voor het toneel. Maar we hebben elkaar ook ideeën aangeleverd. Via de KVS kent Jan bijvoorbeeld goed de mensen van Aka Moon, die hier met Toots Thielemans op de jazzavond staan geprogrammeerd. En ik heb hem Jan Decorte voorgesteld en die gast naar hier gehaald. Zo werkte dat erg goed. Nu ik er zo trouwens bij stilsta: als ik een madammeke was geweest, ik zou Jan echt binnendraaien!'

Maar programmeren betekent ook altijd keuzes maken. En kiezen is verliezen.

'Tuurlijk, dadde. 't Is onmogelijk om iedereen die op ons verlanglijstje stond ook effectief naar hier te krijgen. *At the end, it's all about money. The rest is conversation.* Begrijp je? Hoe je het ook draait of keert, finaal zijn het toch altijd de praktische en financiële zaken die het slotresultaat bepalen. Je moet je bij die beperkingen neerleggen. Uit de uier van een koe kan je geen champagne tappen, hé. Ik had hier bijvoorbeeld graag Front 242 zien staan, maar die gasten zijn op tournee. Dan moet je dus uitkijken naar iets anders. Plus: je moet als curator ook zo open mogelijk proberen te programmeren. Je moet vanuit een breed publiek vertrekken.'

Je opent met een hommage aan Ensor, die dit jaar zestig jaar is overleden. Hij is nog steeds een van je grote helden. Wat zou je in een afscheidsbrief aan hem schrijven?

'Man, Ensor was zó straf. Zijn kritiek, zijn humor: dat was uniek. In New York loopt momenteel een tentoonstelling over hem die daarna nog naar Parijs verhuist. En die vent komt dus uit zo'n klein landje als België. Er zat zoveel in zijn werk en in zijn eigen persoon. Hij was eigenlijk een beetje surreëel, van niemand bang ook. Ken je dat werk waarop bisschoppen letterlijk schijten op het volk? Fantastisch, toch? Dus ik zou hem schrijven: '*Ensor, you were a real motherfucker!*'

(Karel Deknudt)

Theaterlaureaten

Foto: Kristien Verhoeyen

'We moeten het nu zelf gaan doen'

Zielduif zijn acht vrouwelijke theatermakers, die vorig jaar de Jong Theaterprijs wegkaapten met Stockholm. Dit jaar keren ze terug als laureaat. Een jaartje ouder...

Zielduif is het resultaat van een workshop in de Manama Theaterwetenschappen. Jullie werden toen gecoacht door Frank Verduyssen van tg Stan, voor Actie Teddy deden jullie beroep op Robby Cleiren van de Roovers. Vinden jullie het belangrijk om bijgestaan te worden door een rijpere theatermaker?

Zielduif: 'Die makers komen altijd uit gezelschappen die ons inspireren. En sowieso hebben we er graag iemand bij, omdat we met acht werken. Soms is het moeilijk om door het bos de bomen nog te zien, en dan is het handig als er iemand bij is die ervaren is in het spelen en maken van theater. Iemand die misschien een heel andere visie heeft dan wij. Zonder te zeggen dat we daar dan altijd mee akkoord gaan.'

Jullie voorstelling speelde vandaag een try-out op TAZ. Hoe is dat verlopen?

Zielduif: 'Sommige dingen zijn goed gelukt, andere minder. Op zich moeten we tevreden zijn met de voorstelling die we hebben gemaakt, maar we weten dat het echt nog veel beter kan. Ik denk dat we ons basically allemaal achter Actie Teddy scharen. Nu is het vooral nog een kwestie van timing. Elke voorstelling is ook anders, doordat het publiek verschilt. Dat vraagt om flexibiliteit: je moet aanvoelen en aanpassen.'

Jullie zijn theaterwetenschappers, geen acteurs. Heeft dat ervoor gezorgd dat jullie eerder teksttheater maken?

Zielduif: 'Weet je, wij zijn natuurlijk wel universitaires, en dat heeft sowieso invloed op onze onderwerpen. Iedereen heeft wel een domein dat hij belangrijk vindt. En doordat we geen acteurs zijn primeert die inhoud. Ons spel leunt immers heel dicht aan bij hoe wij in realiteit als groep functioneren.'

Actie Teddy lijkt nochtans eerder over verpakking te gaan, dan over inhoud.

Zielduif: 'Dat klopt. Het gaat over communicatie: hoe communiceren mensen als ze een bepaald verhaal willen brengen? We zien dat zelfs politieke verhalen ondersteund worden door de meest belachelijke mediatrucs.'

Hoe is het om jonge theatermaker te zijn in Vlaanderen? Roeien jullie zonder riemen, of zitten jullie eerder in een speedboot?

Zielduif: 'TAZ winnen was een gigantische kans voor ons, maar we voelen wel dat het effect van de prijs nu gestopt is. We hebben daar een jaar echt van kunnen profiteren. Maar nu moeten we het wel zelf gaan doen.'

(Bregt Van Wijnendaele)

TAZachter de schermen

In TAZachter de schermen volgen we dagelijks het reilen en zeilen van de festivalmedewerkers. Vandaag aan de beurt: de techniekers.

Ode aan...

Ze zitten naast je aan tafel, 's avond in de cateringtent, en dan zien ze er moe uit. Het soort doorgroefd moe dat hen in aanmerking doet komen voor een portret van Stephan Vanfleteren, ware het niet dat de meeste onder hen daar een beetje te jong voor zijn. Bruin zijn ze ook, van al die dagen opbouw in zon en wind. En vuil natuurlijk, van de vingernagels tot de puntjes van hun schoenen.

Techniekers op TAZ. Het eerste jaar vonden we dat ze een gesloten bastion vormden waarbij je moeilijk aansluiting vond. Kennen ze je niet, dan vertrouwen ze je niet, zo leek het. Zware verhalen hoorden we door 's morgens op een veilige afstand van hen te gaan zitten en stout te luistervinken. Drie jaar later kennen we hen allemaal. De meeste van hen komen dan ook jaar na jaar terug. Die ene die nu in Amerika zit laat ons om vier uur in de ochtend via de Facebook-chat weten dat zijn buik kriebelt van gemis, nu hij een jaartje TAZ moet overslaan.

Aparte karaktertjes zijn het. De jonkies vaak goed zot en nog vol bravoure, de anciens met een gezapige '*been there, done that*'-flair, verkregen door al jaren mee te draaien. Als ze terugkomen van de opbouw van hun locaties, hangen ze in een stoel en vertellen elkaar over hun dag. Over tribunes die opgebouwd moeten worden, zalen die niet verduisterd raken, muurtjes die eerst op- en dan weer afgebroken worden. Hondsmoe, en toch steevast als laatste naar huis. Eerst (veel) pintjes drinken, (een beetje) vettige praat verkopen en flirten met de vrouwelijke TAZ-medewerksters. En als je een beetje lief bent, verzetten ze hemel en aarde voor je. Of sleuren ze toch minstens in hun eentje een paar zware tafels voor je naar het redactielokaal op één hoog.

Een maand voor het festival begint arriveert het opbouwteam al, om de locaties te inspecteren en de eerste kleine werkjes te verrichten. Een paar weken later zwelt de ploeg aan en zijn ze dag en nacht in de weer om te zorgen dat jullie, bezoekers, de voorstellingen op Theater aan Zee in optimale omstandigheden kunnen beleven. Er was een tijd dat wij, vast net zoals jullie, ons amper bewust waren van het feit dat ze bestonden, die techniekers. Intussen weten we beter: de techniekers vormen niet alleen de ruggengraat, maar ook het hart en de wijd open armen van dit festival.

Francis, Henk, Jan, Klaas, Toon, Gert, Carlos, Jonas, Freek, Frauke, Kamiel, Leo, Kurt, Piet, Bram, Leen, Marjolein, Davy, Erwin, Sam, Lilith, Bert, Elke, Bart, Catherine, Dominique, Sarah, Christian, Elmer, Karel, Bjorn, Johan, Sebas en alle anderen: alvast *un grand merci!*

(Katrien Brys)

Foto: Jo Mostert

